

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
และประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

องค์การบริหารส่วนตำบลสวนป่า
อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณี ที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการ ป้องกันล่วงหน้าไว้ใช้ให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการระบบ หรือ แนวทาง ในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อน ปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงาน ปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้ และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็น ลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทานเป็นลักษณะ Post-Decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออก ประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้ องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเสี่ยงเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๕. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีดังนี้

๕.๑ การระบุความเสี่ยง

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเป็นการวิเคราะห์โดยเริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการต่าง ๆ อธิบายรูปแบบพฤติกรรม เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบกับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรที่มีประสิทธิภาพ

๕.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงาน ตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

๕.๓ เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง

เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง			โอกาสที่จะเกิด				
			ยากที่จะเกิด	ไม่น่าเกิด	เป็นไปได้ที่จะเกิด	น่าจะเกิด	ค่อนข้างแน่นอน
			๑	๒	๓	๔	๕
ผลกระทบ	วิกฤติ	๕	ปานกลาง ๕	สูง ๑๐	สูง ๑๕	สูงมาก ๒๐	สูงมาก ๒๕
	มีนัยสำคัญ	๔	ปานกลาง ๔	ปานกลาง ๘	สูง ๑๒	สูงมาก ๑๖	สูงมาก ๒๐
	ปานกลาง	๓	ต่ำ ๓	ปานกลาง ๖	สูง ๙	สูง ๑๒	สูง ๑๕
	น้อย	๒	ต่ำ ๒	ปานกลาง ๔	ปานกลาง ๖	ปานกลาง ๘	สูง ๑๐
	น้อยมาก	๑	ต่ำ ๑	ต่ำ ๒	ต่ำ ๓	ปานกลาง ๔	ปานกลาง ๕

๕.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต บ่งเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน ๑ - ๓ แปลผล ความเสี่ยงต่ำ

ระดับคะแนน ๔ - ๘ แปลผล ความเสี่ยงปานกลาง

ระดับคะแนน ๙ - ๑๕ แปลผล ความเสี่ยงสูง

ระดับคะแนน ๑๖ - ๒๕ แปลผล ความเสี่ยงสูงมาก

๖. แผนปฏิบัติการและรายงานผลบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

แผนปฏิบัติการและรายงานผลบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗
องค์การบริหารส่วนตำบลสวนป่า อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ลำดับที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ตัวชี้วัดความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยงก่อนการบริหารจัดการความเสี่ยง				กิจกรรม/มาตรการ การบริหารความเสี่ยง การทุจริต	ระยะเวลาดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการ ทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗												การติดตามการบริหารจัดการความ เสี่ยง (สำหรับการติดตามผลรอบ ๖ เดือน และ ๑๒ เดือน)	ผลลัพธ์ที่ได้						
			ระดับ โอกาสที่เกิด	ระดับ ผลกระทบ	ระดับความ เสี่ยง	ความหมาย		ไตรมาส ๑			ไตรมาส ๒			ไตรมาส ๓			ไตรมาส ๔										
								ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.								
๑	การนำทรัพย์สินของราชการ ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว	เจ้าหน้าที่บางราย นำวัสดุอุปกรณ์ของ สำนักงานไปใช้ ประโยชน์ส่วนตัว	๒	๓	๖ (ปานกลาง)	ยอมรับ ความเสี่ยง และมี มาตรฐาน ควบคุม	การจัดทำทะเบียนคุม ทรัพย์สินของราชการ การตรวจสอบ ทรัพย์สิน (ส่วนกลาง) ของราชการเป็นประจำ																			☐ ควบคุมได้ตามมาตรการ ☐ ไม่สามารถควบคุมได้ตามมาตรการ	
๒	การควบคุมงานก่อสร้าง	การดำเนินงานของ ผู้รับเหมาไม่ดำเนิน การเป็นไปตามแบบ หรือ มีการลด คุณภาพของงาน	๕	๔	๒๐ (สูงมาก)	มีมาตรการ ลดความ เสี่ยง	ให้ผู้ควบคุมงานควบคุม งานอย่างใกล้ชิด และ กำกับให้คณะกรรมการ ตรวจรับเป็น																			☐ ควบคุมได้ตามมาตรการ ☐ ไม่สามารถควบคุมได้ตามมาตรการ	
๓	การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง	หัวหน้า/เจ้าหน้าที่ พัสดุเลือกซื้อร้านที่ ตนเองสนิทหรือเป็น ญาติ หรือร้าน ที่ ตนเองคุ้นเคยได้ง่าย	๒	๔	๘ (ปานกลาง)	มีมาตรการ ลดความ เสี่ยง	กำกับเจ้าหน้าที่พัสดุ และหัวหน้าเจ้าหน้าที่ พัสดุดำเนินการให้ เป็นไปตามระเบียบพัสดุ ปรับเปลี่ยนร้านค้าใน การจัดซื้อวัสดุ และ เข้มงวดในการตรวจรับ พัสดุหรือการจ้าง																			☐ ควบคุมได้ตามมาตรการ ☐ ไม่สามารถควบคุมได้ตามมาตรการ	
๔	การนำรถยนต์ส่วนกลางไป ใช้การส่วนตัว	เจ้าหน้าที่ไม่มีการ ควบคุมเลขไมล์ ระยะทางให้เป็น ปัจจุบันและไม่มี การขออนุญาตใช้รถ ก่อนออกเดินทางไป ติดต่อกันในแต่ละครั้ง	๔	๔	๑๖ (สูงมาก)	มีมาตรการ ลดความ เสี่ยง	การสอบทาน และกำกับ ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตาม ระเบียบอย่างเคร่งครัด มีการควบคุม ติดตาม การทำงานอย่างใกล้ชิด																			☐ ควบคุมได้ตามมาตรการ ☐ ไม่สามารถควบคุมได้ตามมาตรการ	

ลำดับที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ตัวชี้วัดความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยงก่อนการบริหารจัดการความเสี่ยง				กิจกรรม/มาตรการการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	ระยะเวลาดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗												การติดตามการบริหารจัดการความเสี่ยง (สำหรับการติดตามผลรอบ ๖ เดือน และ ๑๒ เดือน)	ผลลัพธ์ที่ได้						
			ระดับโอกาสที่เกิด	ระดับผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ความหมาย		ไตรมาส ๑				ไตรมาส ๒				ไตรมาส ๓						ไตรมาส ๔					
								ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.								
๕	การออกใบอนุญาต หรือการรับรองสิทธิ	หัวหน้าหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่มีญาติหรือคนรู้จักที่มายื่นขอใบรับรองหรืออนุญาตนั้นๆ	๑	๑	๑ (ต่ำ)	ยอมรับความเสี่ยงและมีมาตรฐานควบคุม	การควบคุมกำกับ และส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานดำเนินการตามกฎหมายระเบียบอย่างเคร่งครัดและให้เป็นกลาง																			☐ ควบคุมได้ตามมาตรการ ☐ ไม่สามารถควบคุมได้ตามมาตรการ	
๖	การเรียกเงิน หรือประโยชน์ตอบแทนอื่นๆ ในการอนุมัติหรือขออนุญาตต่างๆ	เจ้าหน้าที่บางรายเรียกเก็บ หรือประโยชน์ตอบแทนอื่นๆ ในการขออนุมัติหรือขออนุญาตต่างๆนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด	๒	๒	๔ (ปานกลาง)	ยอมรับความเสี่ยงและมีมาตรฐานควบคุม	จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ละเอียดชัดเจน และเผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานได้รับทราบ และถือปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน																			☐ ควบคุมได้ตามมาตรการ ☐ ไม่สามารถควบคุมได้ตามมาตรการ	
๗	การลงชื่อ เข้า-ออก เวลาปฏิบัติหน้าที่	การลงเวลาไม่ตรงความเป็นจริง	๑	๑	๑ (ต่ำ)		มีสมุดลงชื่อ เข้า-ออกของเวลาปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละวัน																			☐ ควบคุมได้ตามมาตรการ ☐ ไม่สามารถควบคุมได้ตามมาตรการ	
๘	งานควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุสำนักงานของแต่ละส่วนราชการ	การเบิกจ่ายวัสดุสำนักงานอาจไม่มีการจัดทำทะเบียนคุมการเบิกจ่ายซึ่งอาจมีการนำวัสดุสำนักงานไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว	๓	๓	๙ (สูง)	ยอมรับความเสี่ยงและมีมาตรฐานควบคุม	การจัดทำทะเบียนคุมการเบิกจ่ายวัสดุสำนักงาน ให้แต่ละส่วนราชการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่จำนวน ๑ ท่านควบคุมดูแลการเบิกจ่ายวัสดุสำนักงาน																			☐ ควบคุมได้ตามมาตรการ ☐ ไม่สามารถควบคุมได้ตามมาตรการ	